

Konference EU na vysoké úrovni o nových výzvách v boji proti podvodům

Členské státy EU se sešly v Praze na konferenci na vysoké úrovni pořádané Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a českým ministerstvem financí, aby diskutovaly o tom, jak předcházet podvodům a nesrovnalostem v oblasti fondů EU, jak je odhalovat a vyšetřovat.

Dlouhodobý rozpočet EU na období 2021-2027 a fondy EU na obnovu činí přibližně 2 biliony eur, což je velmi vysoká částka, kterou je třeba chránit před podvodníky. Pražská konference se konala ve dnech 23. až 25. listopadu a sešli se na ní zástupci orgánů pro boj proti podvodům členských států EU, úřadu OLAF a příslušných aktérů EU, aby diskutovali o nejnovějším vývoji v oblasti boje proti podvodům.

Vnitrostátní orgány členských států EU stojí v první linii boje proti podvodům. Transakce se staly digitálními, přeshraniční schémata jsou stále častější a složitější a organizovaný zločin se snaží rozšířit své podnikání o podvody proti fondům EU. Orgány pro boj proti podvodům se musí neustále přizpůsobovat měnícímu se prostředí boje proti podvodům, aby si udržely náskok. Pražská konference nabídla fórum k diskusi o těchto výzvách a k vypracování společných reakcí.

Konference se zabývala celým cyklem boje proti podvodům: jak podvodům předcházet, jak odhalovat pokusy o podvody a jak vyšetřovat podezření na podvod, aby byly zneužitě prostředky získány zpět a podvodníci nezůstali nepotrestáni.

Ville Itälä, Generální ředitel OLAF, řekl: *“Vzhledem k nebývalému objemu finančních prostředků EU je sázka vysoká. Jsme také svědky toho, jak se podvodníci stávají sofistikovanějšími a digitálnějšími. Digitalizace však může být ve skutečnosti výhodou v našem arzenálu. Se správnými nástroji můžeme sledovat peníze až ke konečným příjemcům a zjistit, jak jsou utráceny. Kromě již existujících nástrojů se v EU vyvíjejí i nové analytické nástroje. Tyto systémy musí být ve vzájemné interakci, aby bylo možné odhalit přeshraniční podvody, a vyšetřovatelé boje proti podvodům potřebují přístup k informacím. Tyto nástroje mohou být také poměrně složité, takže vyžadují specializované znalosti a analytickou odbornost. OLAF má dobré předpoklady k tomu, aby zde poskytl svou podporu a propojil jednotlivé oblasti napříč EU - OLAF může členské státy podpořit svou schopností zpracovávat a analyzovat velké množství dat a pracovat napříč platformami.”*

Jiří Fojtík, náměstek ministra financí odpovědný za finanční řízení a audit, řekl: *“Výzvy, kterým čelíme ve společné Evropě, potvrzují, že boj proti podvodům v různých formách a oblastech neztrácí na významu, ať už jde o společný trh, hospodářskou soutěž nebo ochranu měny. Velmi specifickou oblastí je v tomto ohledu ochrana evropského rozpočtu. To klade větší nároky na řádné finanční řízení na všech úrovních. Rostoucí tendence k nadnárodnímu rozměru podvodů vyžaduje užší spolupráci všech orgánů zapojených do*

ochrany finančních zájmů EU. A proto je tato konference příležitostí. Příležitostí k setkání lidí, kteří mají stejný cíl. Příležitost k navázání kontaktů, výměně zkušeností a osvědčených postupů. Dnes, více než kdy jindy, je tvář v tvář vnějším i vnitřním hrozbám důležité, aby projekt společné Evropy byl důvěryhodný a aby občané Evropské unie vnímali tento projekt jako smysluplný.”

Během konference diskutovali odborníci na boj proti podvodům o nejnovějších opatřeních, která jsou přijímána za účelem prevence, odhalování a vyšetřování, a také o tom, co je třeba udělat, aby byly rozpočty EU lépe chráněny před budoucími nesrovnalostmi a pokusy o podvod. Společným tématem, které se během diskusí objevilo, byl význam shromažďování, hlášení, sdílení a analýzy dat - zejména v prostředí podvodů, které je stále více digitální, mezinárodní a komplexní.

Řešila se také zásadní role, kterou mohou při sdílení těchto klíčových informací sehrát stávající nástroje pro hodnocení rizik a vytváření černých listin. Stále častější využívání umělé inteligence k odhadu a v ideálním případě i k předvídání výskytu chyb nebo podezření na podvod umožní rychlejší nápravná opatření. To vyžaduje účinnou digitalizaci údajů týkajících se projektů, společností a transakcí, shromažďování indikátorů podvodů a červených praporek (red flags) od různých subjektů a křížovou kontrolu informací se všemi relevantními partnery.

Účastníci zdůraznili význam spolupráce na místní a vnitrostátní úrovni a na úrovni EU, aby bylo možné účinně bojovat proti podvodníkům. Komplexní a proaktivní strategie prevence, odhalování a vyšetřování podvodů by měly zahrnovat všechny subjekty na všech úrovních, včetně politické úrovně, řídicích orgánů, auditorů a vyšetřovatelů. Proběhla také výměna názorů na to, jak vytvořit inovativní přístupy k hodnocení plnění cílů a milníků souvisejících s financováním z Nástroje pro oživení a odolnost, který zavedl nový, odlišný způsob čerpání prostředků EU. Mezi další oblasti, jimiž se zabývali, patřila úloha, kterou auditoři hrají při odhalování podvodů, a také zkušenosti a osvědčené postupy několika vnitrostátních a unijních aktérů v boji proti podvodům.

Konference byla uspořádána s finanční podporou Programu Unie pro boj proti podvodům (UAFP), což je finanční linie EU, kterou jménem Komise spravuje OLAF na podporu vnitrostátních orgánů v jejich boji proti podvodům.

Poslání, mandát a pravomoci úřadu OLAF:

Posláním úřadu OLAF je odhalovat, vyšetřovat a zastavovat podvody s finančními prostředky EU.

OLAF plní své poslání tím, že:

- provádí nezávislá vyšetřování podvodů a korupce v souvislosti s finančními prostředky EU, aby se zajistilo, že všechny peníze daňových poplatníků EU se dostanou k projektům, které mohou vytvořit pracovní místa a růst v Evropě;
- přispívá k posílení důvěry občanů v orgány EU tím, že vyšetřuje závažná pochybení zaměstnanců a členů orgánů EU;
- vytváří řádné politiky EU v oblasti boje proti podvodům.

V rámci své nezávislé vyšetřovací funkce může OLAF vyšetřovat případy podvodů, korupce a jiných trestných činů poškozujících finanční zájmy EU, které se týkají:

- všech výdajů EU: hlavními kategoriemi výdajů jsou strukturální fondy, fondy zemědělské politiky a rozvoje venkova, přímé výdaje a vnější pomoc;
- některých oblastí příjmů EU, zejména cel;
- podezření na závažné pochybení ze strany zaměstnanců a členů orgánů EU.

Jakmile OLAF ukončí své vyšetřování, je na příslušných orgánech EU a členských států, aby prověřily doporučení OLAF a rozhodly o následných opatřeních. Všechny dotčené osoby jsou považovány za nevinné, dokud není jejich vina prokázána příslušným vnitrostátním soudem nebo soudem EU.

Pro více informací:

Jana CAPPELLO
tisková mluvčí
Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)
Tel.: +32 2 29 85549
E-mail: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

Kirill GELMI
zástupce tiskové mluvčí
Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)
Tel.: +32 2 29 83128
olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

Za Českou republiku:

Centrální kontaktní bod AFCOS
E-mail: cz-afcos@mfcz.cz
<https://www.mfcz.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu/financni-zajmy-eu>